

KAPITULA

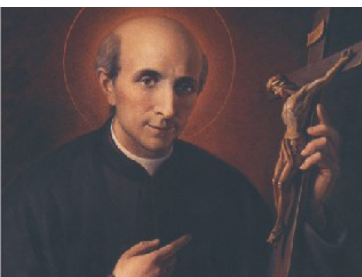
DIECÉZNY ČASOPIS SPIŠSKÉHO BISKUPSTVA

2/2016

AKTUALITY DIECÉZNEJ KÚRIE

STRANA 3

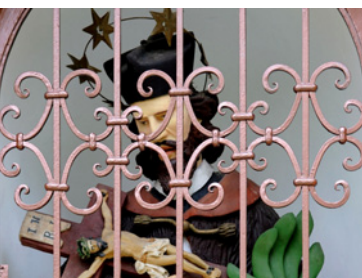
APOŠTOL BOŽIEHO MILOSRDENSTVA

STRANA 12

SS. TH. DR. ALEXANDER PÁRVY

STRANA 14

JE ÚČTA OBRAZOV A SÓCH MODLOSLUŽBA?

STRANA 17

EDITORIÁL

Milí priatelia,

srdečne vás pozdravujeme z redakcie časopisu Kapitula. Prežívame veľkonočné obdobie, ktoré nám dáva možnosť hlbšie prežívať svoju vieru v Boha a obohatiť si ju originalitou a sviežosťou tohto liturgického obdobia. Chceme k tomu prispieť aj my prostredníctvom nášho časopisu, ktorý nás spája. Ústrednými témami týchto dní boli a sú témy blahorečenia Božieho sluhu biskupa Jána Vojtaššáka, ktorý pred 95-timi rokmi prijal biskupskú vysviacku a ujal sa vedenia spišskej diecézy. Ďalej sú to témy rodiny a Božieho milosrdenstva. V tomto čísle vám prinášame prvé správy o novom pápežskom dokumente s názvom *Amoris laetitia*.

V rubrike *Ako to je?* vám ponúkame niekoľko dobrých argumentov na obhajobu úcty sôch a obrazov svätých. Niektorí ľudia nám totiž stále vyčítajú, že sa im vraj klaniame...

Združenie kresťanských spoločenstiev mládeže oslávilo nedávno štvrtstoročie svojej existencie, preto sme poprosili vedúcich pracovníkov o stručný prierez dejinami ZKSM a prinášame aj informácie o pripravovanej pešej púti Muráň – Levoča, na ktorú aj vás pozývame a na ktorú sa už teraz tešíme.

MONS. ANTON TYROL
GENERÁLNY VIKÁR

KAPITULA
Diecézny časopis Spišského biskupstva
2/2016

E-mail: casopis@kapitula.sk. Šéfredaktor: Lubomír Krett. Redakcia: Mons. Anton Tyrol, František Knapík, Róbert Neupauer, Lubomír Kalavský. Grafická úprava: Marián Jabrocký. Jazyková úprava: Mgr. Zuzana Slobodníková. Imprimatur: Mons. Štefan Sečka, spišský biskup 5. 10. 2012 pod číslom 2311/12. Cenzor: Mons. Jozef Bielač. Snímka na titulnej strane: Svätá brána milosrdenstva v Konkatedrále Sedembolestnej Panny Márie v Poprade. Foto: Lubomír Kalavský.

OBSAH

- 2 EDITORIÁL
- 3 AKTUALITY DIECÉZNEJ KÚRIE
- 7 AMORIS LAETITIA
- 8 95. VÝROČIE BISKUPSKEJ VYSVIACKY JÁNA VOJTAŠŠÁKA
- 10 MISERICORDIAE VULTUS
- 12 APOŠTOL BOŽIEHO MILOSRDENSTVA
- 14 SS. TH. DR. ALEXANDER PÁRVY
- 16 DIECÉZNA SVÄTYŇA BOŽIEHO MILOSRDENSTVA
SPIŠSKÁ NOVÁ VES - SMIŽANY
- 17 JE ÚCTA OBRAZOV A SÔCH MODLOSLUŽBA?
- 19 ZDRUŽENIE KREŠŤANSKÝCH SPOLOČENSTIEV
MÁ ZA SEBOU ŠTVRŤSTOROČIE...

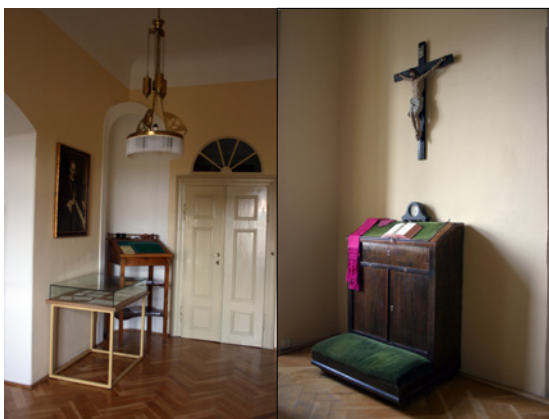

AKTUALITY DIECÉZNEJ KÚRIE

DIECÉZNY OTEC BISKUP V RÍME A V BENÁTKACH

V dňoch 15. – 18. marca absolvoval diecézny otec biskup Mons. Štefan Sečka cestu do Ríma a Benátok. Cieľom jeho cesty do Ríma bola návšteva Kongregácie pre kauzy svätých. Tam sa informoval o postupe prác v procese blahorečenia Božieho sluhu biskupa Jána Vojtaššáka. Stretol sa s relátorom kauzy pátrom Jozefom Kijasom a taktiež s generálnym relátorom tejto kongregácie pátrom Vincenzom Criscuolom. Mons. Š. Sečka navštívil aj pána kardinála Jozefa Tomka, ktorý sa živo zaujímal o stav rozpracovania materiálov tejto kauzy. Pán biskup navštívil v Benátkach fakultu kánonického práva a zúčastnil sa na slávnostnej prezentácii knihy ICDr. Petra Jurčagu *Hatený biskupský stolec: voľba kapitulného vikára v Spišskej diecéze počas komunizmu*. Na prezentácii bola prítomná aj prof. Emília Hrabovec, ktorá objasnila prítomným dejinné súvislosti s témou knihy. Diecézneho otca biskupa sprevádzal postulátor kauzy ICDr. Peter Jurčaga. ■

PAMÄTNÉ DNI SPIŠSKEJ DIECÉZY VO FEBRUÁRI

Diecézny otec biskup Mons. Štefan Sečka na začiatku svojej služby diecézneho biskupa stanovil 5 pamätných dní v roku, ktoré majú súvis s Božím sluhom Jánom Vojtaššákom: deň jeho narodenia (14. november), deň jeho smrti (4. august), deň jeho kňazskej vysviacky (1. júl), deň

jeho biskupskej konsekrácie (13. február) a deň uvedenia do úradu (27. február). Februárové pamätné dni sme oslávili najskôr v Zákamennom – 13. februára a potom aj v Spišskej Kapitule – 27. februára. Za účasti obidvoch otcov biskupov, množstva kňazov a rehoľníkov sme na obidvoch miestach ďakovali Bohu za tohto hrdinského biskupa svätého života, ktorého naša diecéza pred 95-timi rokmi dostala ako svojho duchovného otca a veľkňaza našich duší. Pri tejto príležitosti bola otvorená pamätná izba Božieho sluhu biskupa Jána Vojtaššáka v biskupskej rezidencii v Spišskej Kapitule, ktorú si mohli účastníci pozrieť. ■

VELKONOČNÉ SVIATKY V KATEDRÁLE SV. MARTINA

Tohtoročné veľkonočné sviatky sme v Spišskej Kapitule prežili v znamení Svätého roka milosrdenstva. Táto téma zaznela prakticky počas každého slávenia. Na Zelený štvrtok v dopoludňajších hodinách sa zišlo okolo 280 diecéznych a rehoľných kňazov, ktorí si pred diecéznym biskupom obnovili svoje kňazské sluby. Pán biskup sa v príhovore venoval téme milosrdenstva a vyzval kňazov, aby boli milosrdnými služobníkmi milosrdenstva. V zornom uhle Božieho milosrdenstva sa niesli aj obrady a homílie počas ostatných dní veľkonočného trojdnia. ■

GALÉRIA POMOCNÝCH BISKUPOV A KAPITULNÝCH VIKÁROV

Dvadsiate storočie sa aj do cirkevného života zapísalo dramatickým spôsobom. Dokumentuje to aj galéria pomocných biskupov a kapitulných

vikárov, ktorí spravovali Spišskú diecézu. Galériu v priestoroch biskupskej rezidencie sprístupnili návštevníkom počas pamätného dňa biskupa Jána Vojtaššáka, ktorý sa pred 95-timi rokmi ujal vedenia Spišskej diecézy (27. februára 1921). Portréty pomocných biskupov (M. Khebericha, Š. Barnáša) a kapitulných vikárov (Š. Mišíka, M. Blahu, A. Scheffera, J. Ligoša) namaloval Radvan Zimmermann z Kluknavy. ■

KATEDRÁLNY PÁN KOSTOLNÍK JUBILUJE

Požehnaných 60-tich rokov sa dožil pán Pavol Began, kostolník v Katedrále sv. Martina v Spišskej Kapitule. Narodil sa 29. marca 1956 v Krušetnici na Orave. Celý svoj doterajší život zasvätil službe Cirkvi. Počas rokov totality pomáhal v Krušetnici tamojšiemu pánu farárovi Mons. Pavlovi Janáčovi koordinovať práce na príprave Spišského katechizmu a pomáhal pri stavbe fary v Krušetnici. V roku 1992 s Mons. Pavlom Janáčom prišiel do Spišského Podhradia a odtiaľ vypomáhal na biskupskom úrade v Spišskej Kapitule. Od roku 1998 až doteraz je kostolníkom v Katedrále sv. Martina a výrazne pomáha v Kňazskom dome sv. Jána Bosca v Spišskej Kapitule. Pre svoju obetavosť a veselého ducha si získal všeobecný obdiv a úctu kňazov i seminaristov. Za jeho obetavú službu ho Svätý Otec František vyznamenal krížom Jazdeckého rádu sv. Gregora Veľkého. Jubilantovi srdečne gratulujeme a želáme pevné zdravie a Božie požehnanie. ■

NOVÁ KNIHA O BOŽOM SLUHovi JÁNovi VOJTAŠŠÁKovi

V marci t. r. vyšla v Nadácii kňazského seminára v Spišskej Kapitule nová publikácia o Božom sluhovi biskupovi Jánovi Vojtaššákov. Kniha má názov *S výrazom lásky trvám*, jej autorom je HEDr. Luboslav Hromják. Ide o ucelený kritický životopis biskupa Vojtaššáka, na pozadí ktorého možno sledovať osudy slovenských katolíkov v 2. pol. 19. stor. a v 20. storočí. Nová štúdia podrobne a kriticky podáva širšie dejinné súvislosti. Prílohy v knihe obsahujú aj významné dokumenty a pastierske listy, najmä posledný pastiersky list z roku 1964 je apelom na jednotu kňazov. V knihe je publikovaná aj titulná strana pamätného spisu, ktorý biskup Ján Vojtaššák preposlal kancelárii ministra vnútra Slovenskej republiky, čím zastavil prípravy druhej vlny deportácií Židov zo Slovenska v roku 1943. Prezentácia knihy bola 8. marca 2016 vo veľkej aule Teologického inštitútu TF Katolíckej univerzity v Spišskej Kapitule. ■

MISIE V KAZACHSTANE A V BOLÍVII

V rámci našich pravidelných kontaktov prostredníctvom časopisu Kapitula chceme našich čitateľov informovať, že misie v Kazachstane dobre napredujú. Pán Boh požehnáva prácu otca Vladimíra, ktorý do tímu sestier a dobrovoľníkov dostal novú posilu – Radka z Komjatnej. Momentálne je tam deväť ľudí, ktorí šíria Božie kráľovstvo v Karagande a Sarani, a to formou rozličných táborov, formačných kurzov a záujmových aktivít. Obdivuhodná je ich vynaliezavosť, vďaka ktorej dokázali uskutočniť telemost so študentmi Katolíckej univerzity v Ružomberku a vymeniť si skúsenosti z evanjelizačnej práce. Náš kňazský spoluprat Janko Piatak pracuje na druhom kraji sveta, v Bolívii, už vyše pol roka v spoločenstve s kňazmi z rozličných krajín sveta. Istý kórejský kňaz v rozhovore s ním poznamenal, že diecéza, ktorá vysielala misionárov, dostane od Boha nové kňazské povolania. Vo svojich zážitkoch opisuje aj stretnutie so slovenským verbistom pátrom Ondrejom Peštom SVD, ktorý pochádza zo Slovenskej Vsi a ďakuje za všetku pomoc. ■

MONS. ANTON TYROL
GENERÁLNY VIKÁR

IDENTITA, ZÁKLAD ĽUDSKEJ DÔSTOJNOSTI

Do intelektuálnej formácie „Host na KU“ prispel v utorok 5. apríla 2016 emeritný biskup spišskej diecézy Mons. Andrej Imrich témou o identite človeka. Pán biskup rozvinul tému v nasledujúcich bodoch: darca identity, identita človeka ako muža a ženy, identita rodiny, narušenie ľudskej identity a jej obnovenie i povýšenie na kresťanskú identitu, identita Cirkvi, identita školy a katolíckej univerzity a rozvoj rozličných typov identít. Duch Svätý je ten, kto dáva identitu človeku a všetkému stvoreniu. Štruktúru rodiny tvorí jeden Adam a jedna Eva. Poslaním rodiny je prijatie detí a úcta v rodine. Keď je muž v rodine rytierom a ochrancom a má voči manželke úctu, potom je manželka v rodine kráľovnou a ich deti sú princovia a princezná. Kresťanská viera zdokonaľuje identitu človeka, posväcuje identitu rodiny, človek človeku sa stáva bratom, sestrou, matkou i otcom. Poslaním školy je vzdelávať a vychovávať. Tieto dve časti jej poslania sú neoddeliteľné. Nielen katolícka univerzita má smerovať svoju výchovu k rozhodnutiu: vždy a za každých okolností si volím konať dobro. To má robiť každý, kto vstupuje do výchovy. Tento úmysel je potrebné zapalovať a obnovovať. Pán biskup vo svojej osobnej skúsenosti vníma strednú školu a jej učiteľov ako rodičovský dom. Na katolícku univerzitu sa pozerá ako na inštitúciu, ktorá urobila veľa dobra, preto si zaslúži lásku. Vyzval členov spoločenstva katolíckej univerzity, aby sa usilovali vrátiť jej dobré meno. Katolícka univerzita má byť bezpečnou pôdou, bezpečným miestom pre majetok, dobré meno a katolícku vieru. V závere svojej prednášky pán biskup upriamil našu pozornosť na pestovanie ľudskej, náboženskej, národnej a profesijnej iden-

tity. Pestovanie národnej identity vidí v tom, že nebudeme robiť Slovensku hanbu a budeme mať v úcte ostatné národy. Náboženská identita spočíva v tom, že človek vie, ako má byť katolíkom, nerobí hanbu Bohu a Cirkvi a má v úcte ostatné náboženstvá. Profesionálna identita tkvie v tom, že študent je hrdý na svoju univerzitu, robí jej česť a váži si ľudí na univerzite i mimo nej. ■

SLAVOMÍRA MATLOVÁ

STÁŤ PRED BOŽOU TVÁROU. PŮT MUŽOV V KRIVEJ

Viac ako 400 mužov sa stretlo sobotu 12. marca 2016 v Krivej na Orave. Prišli do rodiska blahoslavennej Zdenky, aby sa povzbudili jej príkladom, spoločne sa modlili a ďakovali za dar mužnosti a otcovstva. Stovka áut pred kostolom nasvedčovala, že muž a zbožnosť patria k sebe. Vidieť muža na kolénach je katechéza bez slov. Začali sme modlitbou sv. ruženca, kde pri recitovaní „svätá Mária“ človek vedel, že sa modlí celé nebo. „Ako a čomu verí muž?“ pýtal sa Richard Vašečka vo svojej katechéze. „Zbožný muž žije z Boha, z jeho slova, ktoré máme v Biblii.“ Vyvrcholením tohto výnimočného večera bola svätá omša, ktorú celeburoval vsdp. Blažej Dibdiak, námestovský dekan. Vo svojej kázni spomenul modlitbu, ktorú počul ako chlapec: „Bože, ochraňuj zbožné ženské pokolenie,“ a pokračoval: „A to azda muži nie sú nábožní?“ Priblížil aj trojité poslanie muža: ako proroka, pastiera a kňaza. Záverečná adorácia bola podakováním a prosbou mužov Oravy za svoje rodiny. Celú slávnosť doprevádzal 40-členný mužský chrámový zbor, ktorý spojil na Božiu slávu všetky mužské hlasy v jeden. ■

LUBOŠ LAŠKOTY

KRÍŽOVÁ CESTA NA RUŽOMBERSKÚ KALVÁRIU

V stredu 16. marca 2016 sa konala univerzitná Krížová cesta na ružomberskú Kalváriu. Zúčastnili sa jej zástupcovia vedenia univerzity na čele s pánom rektorom Mons. Jozefom Jarabom, univerzitní kňazi, pedagógovia, zamestnanci, študenti a ostatní ružomberskí veriaci, ktorí s nami tvorili spoločenstvo putujúcich s krížom za krížom. Kráčali sme do zdanlivej tmy. Za nami bol vysvietený Ružomberok, vedľa bratia a sestry, nad nami jasný mesiac a hviezdy a pred nami kríž – mali sme viac svetla ako ľudia v osvetlenom meste. Zamyslenia z pera otca biskupa Mons. Jozefa Halka sa niesli v symbolike papiera. Počas jednotlivých zastavení sme si mohli uvedomiť rôzne metamorfózy papiera: z čistého papiera sa môže stať rozsudok, špagát, popol, úmrtné oznámenie... *Papier je krehký, tak ľahko sa potrhá. Špagát má zasa byť čosi pevné, čo vydrží záťaž. Spraviť z papiera špagát tento papier pokoruje: toto nie je jeho primárna úloha, kvôli ktorej sa do-*

konca musí zriecť svojej veľkosti i hladkosti. A predsa, zhužvaný a stočený do akéhosi vráskavého lana je napokon pevnejší, ako onen pekný a vyhladený... (V. zastavenie: Šimon Cyrenejský pomáha niesť Ježišovi kríž). Aj my sme sa cestou na kalváriu stávali špagátmi, pevnejšími ako predtým; azda sme roztrhali aj nejaké rozsudky o blížnych; možno spálili predsudky a z popola povstali nové výzvy milovať. Táto krížová cesta bola vyznaním, listom Ježišovi o našej láske k nemu. Verím, že tento list bude uložený v našich knihách života a potom, keď sa stretneme z tváre do tváre, bude nasledovať objatie a nie odsúdenie. U Boha úmrtné oznámenie o pohrebe nie je posledným papierom. Pretože v tej najvnútornejšej obálke Božej pošty pre teba je čistý papier, na ktorý Boh už len dopíše to jediné slovo o podstate neba: láska (XIV. zastavenie: Pána Ježiša pochovávajú). ■

DARKA OBUŠEKOVÁ, PF KU

AMORIS LAETITIA

FOTO: PIXABAY.COM

Posynodálnu apoštolskú exhortáciu *O láske v rodine* podpísal Svätý Otec František nie náhodou 19. marca 2016 na sviatok svätého Jozefa. Exhortácia je súhrnom záverov dvoch zhromaždení Biskupskej synody o rodine z rokov 2014 a 2015. Pápež František v nej obsiahle cituje záverečné správy, dokumenty a učenie svojich predchodcov a tiež mnohé vlastné katechézy o rodine. Okrem toho využíva aj príspevky z rôznych biskupských konferencií sveta (Keňa, Austrália, Argentína...), citácie významných osobností ako Martin Luther King alebo Erich Fromm. Špecifický je odkaz na film *Babettin obed*, pomocou ktorého pápež vysvetľuje koncept nezištného daru.

Tento posynodálny dokument má 325 bodov rozdelených do deviatich kapitol. Východiskovým textom je Žalm 128, ktorý poskytuje ideálny obraz rodinného života. Ten potom rozvíja v porovnaní s dnešnými problémami, ktoré si rodiny neraz zavinia vlastnou nedôslednosťou, inokedy podliehajú vonkajším tlakom, pričom dochádza k rozličným zraneniam a krízam. Vzájomná láska manželov je dynamický proces, ktorý má svoje zákonitosti. Pápež venuje pozornosť všetkým aktuálnym problémom, ktoré sa v rodinách vyskytujú.

Pre všetkých je podstatne dôležité hľadiť na Ježiša a učiť sa od neho žiť aj radiť druhým. Rozhodujúce je myslenie zamerané na život a nie na narcistickú agresivitu voči počatému životu. Pri rozlišovaní jednotlivých prípadov sa vyžaduje pokora a zodpovednosť každého a má sa rozumieť ako proces otvárania sa Božiemu slovu. Cieľom je snaha nájsť v danej realite Božieho Ducha v udalostiach, hnutiach srdca, túžbach a pod. Logika pastoračného mi-

losrdenstva znamená vždy umožniť poznanie ideálu, ktorý predstavuje Ježiš. Exhortácia používa jazyk skúsenosti a nádeje. Podáva skôr duchovné podnety a praktickú múdrosť než normy.

Novým prvkom v danej problematike je princíp sprevádzania. Nejde teda o súbor noriem, ale mocne zaznieva pozvanie spoločne nastúpiť na cestu hľadania Božej vôle a na postupnú integráciu do spoločenstva Cirkvi, aby sa nikto necítil sám.

V otázke definície manželstva sa pápež František jasne vyslovil: manželstvo je zväzok muža a ženy. Homosexuálne vzťahy ani zväzky nemôžu byť dávané na rovnakú úroveň, na akej je kresťanské manželstvo.

Posynodálna exhortácia *Amoris laetitia* (Radosť lásky) predstavuje jasnú kontinuitu nauky o manželstve a rodine s predchádzajúcimi pápežmi (Pavol VI., Ján Pavol II., Benedikt XVI.), na mnohých miestach ich cituje a rozvíja tak ideál kresťanského učenia. Cirkev týmto dokumentom dokazuje svoju otvorenosť a blízkosť voči každému človeku bez rozdielu.

MONS. ANTON TYROL
GENERÁLNY VIKÁR

95. VÝROČIE BISKUPSKEJ VYSVIACKY JÁNA VOJTAŠŠÁKA

V sobotu 27. mája 2006 emeritný pápež Benedikt XVI. navštívil Wadowice, rodné mesto svojho svätého predchodcu Jána Pavla II. Tu citoval slová nemeckého spisovateľa J. W. Goetheho, ktorý povedal: „Ak chceme pochopiť a poznať básnika treba prísť do jeho rodného mesta.“ Dovolím si tieto slová aplikovať aj na nás, ktorí sme dnes prišli do Zákamenného. Túžime bližšie spoznať a pochopiť Božieho sluhu, spišského biskupa Jána Vojtaššáka. Kde inde sa to dá lepšie ako na mieste, kde sa 14. novembra 1877 narodil, kde bol pokrstený, prežíval detstvo, ministroval a prijal prvé sviatosti? „Tu sa to všetko začalo,“ povedal Ján Pavol II., keď v lete v roku 1979 už ako pápež navštívil spomínané rodné Wadowice. A tu, v Zákamennom, sa začal životný príbeh chudobného roľníckeho chlapca pochádzajúceho z desiatich súrodencov, tu v týchto miestach si ho Pán zavolať do svojej služby, tu v júli v roku 1901 po prvýkrát slúžil Najsvätejšiu obeť. Tento chrám bol postavený po veľkom požiari starého dreveného kostola v roku 1893 a hneď v apríli 1921 ho Vojtaššák už ako spišský biskup slávnostne konsekroval, hádam ako prvý chrám vo svojej biskupskej službe v Spišskej diecéze.

Vnímať krásu tohto Božieho chrámu, ktorí návštevníci zvyknú volať aj „oravská katedrála“, vnímať krásnu a drsnú scenériu hornej Oravy a úprimnú zbožnosť jej ľudu, nám pomáha lepšie si priblížiť osobnosť tohto najslávnejšieho rodáka Zákamenného.

Vojtaššák tento kraj miloval. Tu sa vracal vo svojich myšlienkach, po ňom túžil vo väzení a vyhnanstve tak, ako len citlivý človek vie túžiť po svojom domove, tu bol nakoniec aj pochovaný, keď sa sem ako Boží tulák mohol vrátiť z vyhnanstva svojich ťažkých životných ciest.

Túto svätú omšu slávime presne v deň 95. výročia jeho biskupskej konsekrácie, ktorá sa uskutočnila v Nitre. Ján Vojtaššák sa stal biskupom v ťažkých časoch po prvej svetovej vojne. V novovznik-

nutej ČSR neboli podmienky pre život Katolíckej cirkvi priaznivé. Cirkev na Slovensku ostala bez duchovných pastierov a kňazstvo i zbadačený ľud po nich túžili. Vďačíme za nich láskavému prístupu vtedajšieho Svätého Otca Benedikta XV. a jeho nuncia Clementa Micaru, ktorý už ako tajomník viedenského nuncia výborne poznal pomery na Slovensku. Božím riadením a zložitými historickými skutočnosťami sa stalo, o čom sa nedalo v minulosti ani snívať. Na biskupskú katedru ctihodného spišského biskupstva bol vybratý jednoduchý dedinský farár z Veličnej Ján Vojtaššák. 13. február 1921 bol slávnostným dňom. J. P. Kysucký vydal v roku 1921 Pamätnú knihu vysviacky slovenských biskupov. Keď aj po rokoch čítame zažltnuté stránky tejto podielovej knihy SSV, tušíme, aká to bola vznešená a slávnostná chvíľa. Bol to čas veľkých nádejí a očakávaní. Veď plnosť kňazstva dosiahli synovia chudobných slovenských matiek a posvätné biskupské mitry vyšívali v národnom duchu roľnícke ženy z Vajnora a Cífera. Napadlo mi akési hosanna, akési Kvetná nedeľa týchto vyvolených slovenských biskupov. Po slávnostiach nasledovala krížová cesta dlhej biskupskej služby. Ktovie či si vtedy 43-ročný Vojtaššák v plnej životnej sile uvedomoval, čo ho očakáva v jeho ťažkej biskupskej službe.

Jeho prijatie v Spišskej Kapitule bolo chladné. Diecéza zápasila s nedostatkom kňazov, seminár bol prázdny. Kto by vedel v krátkosti zhodnotiť jeho obetavú službu v Spišskej diecéze? Spomeniem aspoň niekoľko skutočností...

Hneď po nástupe do biskupského úradu zaviedol tzv. večnú poklonu v diecéze. Chcel, aby sa každý deň v niektorej farnosti adoroval sviatostný Kristus. V roku 1925 zvolal diecéznu synodu a v nej dal smernice pre pastoráciu a život Cirkvi, ktoré na dlhé roky udržiavali živú vieru vo farnostiach. Nesmierne bola jeho snaha pozdvihnúť seminár nielen vybudovaním novej budovy pre kandidátov kňazstva, ale aj veľká snaha o kvalitných profesorov a formá-

torov, ktorých posielal na zahraničné štúdiá. Úsilie o pozdvihnutie katolíckeho školstva sa prejavilo rozkvetom Učiteľského ústavu, vybudovaním 49 katolíckych škôl, štedrými štipendiami pre chudobných študentov. Vojtaššák viackrát navštívil všetky farnosti svojej diecézy na Spiši, Liptove i Orave. Neúnavne a často birmoval vo všetkých farnostiach. Spomeniem ešte jeho lásku k Panne Márii prítomnej na mariánskej Levočskej hore. Tu už v prvom roku svojej služby posvätil kostol po prvej svetovej vojne. Za veľkej účasti ľudu zasvätil svoju diecézu Nepoškvrnenému srdcu Panny Márie. Biskup Vojtaššák bol priekopníkom Katolíckej charity na Slovensku. Žil jednoducho a mal veľké sociálne cítěnie. Zaslúžil si po tom všetkom, aby bol vyhlásený za vlastizradcu a nepriateľa robotníckej triedy?

V roku 1950 sa biskupská mitra statočného biskupa zmenila na trňovú korunu. Na svojom väzenskom mundúre nenosil biskupský kríž – pektorál, ale nosil ho na svojich pleciach. Dnes existuje veľké množstvo vedeckej i populárnej literatúry, ktorá opisuje útrapy väzňov v komunistických väzniciach. Biskup Ján týmito útrapami prešiel. Odvlečený z milovaného Spiša bol niekoľko mesiacov trýznený vo vyšetrovacej väzbe a potom v zmanipulovanom a divadelnom procese potupne odsúdený. Jeho oltárom a chrámom sa stala väzenská cela. Odtrhnutý od oltára slúži Bohu utrpením. Nikto nemôže poprieť, že biskup Ján bol vyznávač, a nebojím sa povedať, aj martýr. V starokresťanskom zmysle martýr znamená svedok, ktorý vydal to najkrajšie svedectvo o Kristovi – svedectvo vlastného života. Za martýrov sa počítali aj tí, ktorí pre Krista trpeli a zomreli vo vyhnanstve. Nemôžeme pochybovať o tom, že biskup Vojtaššák bol prenasledovaný do svojej smrti. Po druhom prepustení z väzenia v októbri v roku 1963 nemohol ostať ani na Orave a ani na Slovensku vôbec. Zachovalo sa svedectvo ako v poslednom roku svojho života veľmi túžil vidieť Slovensko a rodisko. Nebolo mu to však dopriate. Aj to spôsobilo jeho smrť.

Biskup Vojtaššák toto týranie podstúpil ako 73-ročný po takmer 30-tich rokoch obetavej biskupskej služby. Po zmanipulovanom procese nasledovalo strastiplné väzenie v komunistických väzniciach. Kardinál Trochta sa o komunistickom väzení vyjadril, že bolo horšie ako nacistický koncentrák. Potom nasledovalo vyhnanstvo. 86-ročný biskup po prepus-

tení z väzenia v roku 1963 nemohol ostať ani v milovanej diecéze, ani na Slovensku. Žil pod policajným dozorom v tzv. charitnom domove v Senohraboch. V poslednom roku života, v lete v roku 1965, túžil navštíviť milovanú Oravu, no nebolo mu to umožnené. Aj to dopomohlo, podľa svedectva spoluobyvateľov charity, k jeho smrti. Nespravodlivý rozsudok, útrapy vyšetrovacej väzby a väzenia a smrť vo vyhnanstve naplňajú znaky mučeníctva.

Potom je to biskupova vernosť kňazskej a biskupskej služby. Biskup Vojtaššák išiel za povolaním ku kňazstvu s čistými ideálmi. Po kňazskej vysviacke horlivo a príkladne slúžil ako kaplán a farrár. Práve pre jeho horlivosť a rýdzosť charakteru bol v roku 1920 zvolený za spišského biskupa. Svojím povinnostiam ostal verný aj vo väzení i vo vyhnanstve, kde vydával svedectvo ako muž modlitby. Ostal verný svojim zásadám: službe Bohu, dušiam a národu. Listy Božieho sluhu Vojtaššáka, ktoré sa zachovali v pozostalosti Mons. Náhalku a ktoré hovoria o nespravodlivosti komunistických zákonov, o ovládnutí Cirkvi, ale aj pozoruhodné návrhy na rozdelenie diecéz na Slovensku svedčia o tom, že biskup Vojtaššáka nezlomilo ani nezmenilo prežitie utrpenie a ostal verný Bohu a svojej službe do posledného dychu.

Pre všetkých nás môže byť Vojtaššák príkladom vernosti Kristovi a Cirkvi. V tejto dobe lahostajnosti a sekularizmu ostaňme verní svojej viere podobne ako on. Okrem toho sa s ním duchovne spriateľme v rozličných ťažkostiach nášho života, prosme o jeho orodovanie. On, ktorý počas svojho pozemského života toľko miloval človeka a slúžil mu, neopustí nás ani teraz, keď už vidí Božiu tvár. A tak vás povzbudzujem, aby sme sa modlili nielen za jeho povýšenie na oltár, ale aj za to, aby na jeho príhovor boli vypočuté naše modlitby. Ak by cítil niekto potrebu napísať o vyslyšaní modlitieb na príhovor Božieho sluhu Jána Vojtaššáka, nech to urobí postulátorovi alebo na Biskupský úrad v Spišskej Kapitule.

THDR. GABRIEL BRENDZA, PHD.
ČLEN KOMISIE HISTORIKOV
DIECÉZNEJ FÁZY BLAHOŘEČENIA

MISERICORDIAE VULTUS

2. ČASŤ

V kontexte tajomstva Vtelenia, ktorý sme mohli osobitne vnímať aj na prvých riadkoch tejto buly, slová pápeža Františka na vigíliu jubilea Božieho milosrdenstva opäť privádzajú našu pozornosť k rozhodujúcemu okamihu spásy, v ktorom sa milosrdenstvo ako jedinečná Božia vlastnosť ukazuje na tvári a vo všetkých slovách i gestách, ktoré odteraz toto dieťa, ohlásené anjelmi ako Spasiteľ sveta, vnesie do sveta. Stvoriteľ sa v ňom stretá so svojím stvorením, aby mu ukázal, že rozumie, chápe, cíti, miluje, že *vždy bude tým, ktorý je nablízku, ktorý sa stará, je svätý a milosrdný.* (bod 6)

„My nemáme Boha, ktorý by nevedel chápať naše slabosti a cítiť ich spolu s nami. (porov. Hebr 4, 15) Naopak! Práve kvôli svojmu milosrdenstvu sa Boh stal jedným z nás: «Lebo svojím vtelením sa Boží Syn určitým spôsobom spojil s každým človekom. Pracoval ľudskými rukami, myslel ľudským rozumom, konal ľudskou vôľou, miloval ľudským srdcom. Narodený z Panny Márie sa naozaj stal jedným z nás, bol nám podobný vo všetkom, vo všetkom okrem hriechu.» (Gaudium et spes, 22)

Svätý Otec pripomína, že Ježiš je ten, v ktorom vidíme túto Božiu vlastnosť, v ňom sa odzrkadľuje prejav Otcovej všemohúcnosti a my sme neustále nabádaní pripodobniť sa Otcovmu konaniu, teda byť nástrojom milosrdenstva skrze skutky, ktoré sú často tak náročné na uskutočnenie. Sme dnes vyzvaní položiť si otázku: Ako je to so mnou pri týchto skutkoch lásky a milosrdenstva? Či som biskup, kňaz alebo laik, konám Božie skutky? Alebo snáď len tak, provizórne a len tak, navonok, ako mnoho ľudí dnešnej doby? No Boh je „trpezlivý a milosrdný“, vždy sa táto Božia povaha prejavovala v dejinách spásy toľkými gestami lásky a trpezlivosti zo strany Boha, ktorých by človek nikdy nebol schopný. S ním bojujeme i víťazíme, s ním a v ňom sa zdanlivo abstraktné mení na konkrétne a premieňa srdce tých, ktorí to potrebujú.

„Božie milosrdenstvo nie je len abstraktnou ideou, ale je konkrétnou realitou, ktorou Boh zjavuje svoju lásku ako lásku otca a matky, ktorí pociťu-

jú náklonnosť k svojmu dieťaťu z najhlbšieho vnútra svojej bytosti.” (bod 6)

Svätý Otec v tejto náklonnosti Boha k stvoreniu vidí priam až „*vášnivú lásku*“, v ktorej milosrdenstvo neustále narastá, neunaví sa v prejavoch lásky a vždy so sebou prináša určitú novosť, ktorá provokuje človeka a udivuje ho, že všemohúci Boh tak neoblomne cez milosrdenstvo zjavuje svoju blízkosť, aby človeka uistil o svojej ochrane, pomoci, trpezlivosti a o odpustení.

Nežnosť Boha sa prejavuje už veky. „Jeho milosrdenstvo je večné,” pripomína pápež prostredníctvom Žalmu 136, ktorý má v človeku akoby vyprovokovať túžbu mať večne horiace srdce, ktoré miluje tak, ako je samo milované milosrdným srdcom Otca, ktorý mu chce povedať, že *aj vo večnosti bude človek neustále pod milosrdným pohľadom Otca.* (bod 7) Táto láska, v ktorej Otec túži po šťastí človeka, má v dnešnom svete premeniť náš pohľad, prebudiť v nás rovnakú túžbu, ktorú síce v mnohých okamihoch života limituje naša osobná nedokonalosť a hriechnosť. Ale či v nás nie je od okamihu krstu osobitná Božia milosť? Čoho sa teda stále bojíme? Do tohto strachu mnohých v Cirkvi a do strachu v srdci človeka sa prihovára náš pápež František počas vigílie a vyzýva človeka dnešných búrlivých čias:

„Milosrdenstvo nás nikdy nemôže zanechať pokojných. Je to Kristova láska, ktorá nás „znepokojuje“ až dovtedy, kým nedosiahneme cieľ; ktorá nás pobáda objať, pritisnúť k sebe a zapojiť každého, kto potrebuje milosrdenstvo a takto umožniť, aby boli všetci zmierení s Otcou. (porov. 2 Kor 5, 14 – 20) Nemáme sa báť; je to láska, ktorá nás zachytáva a vedie k zaangažovaniu, a to až tak, že vyjdeme zo seba samých, aby sme dokázali spoznať jeho tvár v tvári našich bratov. Nechajme sa nežne viesť touto láskou a staneme sa milosrdnými ako Otec.”

„Boh je láska.” (1 Jn 4, 16) Táto láska nás má dnes pobádať k životnému rozhodnutiu, v ktorom stretáme osobu Krista dávajúceho nám nový smer. V živote Krista je táto láska viditeľná a hmatateľná. Jeho osoba je láskou, ktorá sa dáva nezištne, jeho vzťahy

s ľuďmi pozývajú k čomusi jedinečnému, jeho znamenia sa obracajú k tým najbiednejším, *všetko v ňom hovorí o milosrdenstve*. Keď hľadel na zástupy, ktoré k nemu prichádzali unavené a sklesnuté, lebo boli poznačené neprítomnosťou pastiera, prejavovala sa v ňom súciteľná láska. Tu ho pohýnalo milosrdenstvo. (bod 8)

Osobitne sa jeho milosrdenstvo prejavovalo, keď volal k životu. Či to bolo k životu pri vzkriesení z mŕtvych (naimský mládenec), či k životu po smrti, ktorý spôsobil hriech (mnohí posadnutí Zlým), či k životu po rokoch nemohúcnosti (nemí, chromí), či k životu, ktorý prinášal nové povolanie a vyvolenie (mýtnik Matúš). Vždy to bol *pohľad plný milosrdenstva*, ktorý daroval nový život a navracal dôstojnosť: *miserando atque eligendo*.

Jeho konanie nás volá k podobnosti a nasledovaniu. Cirkev v dnešnej dobe musí prispieť k zrodu novej civilizácie. Dokáže to však jedine vtedy, ak bude spoločenstvom lásky. Ako často nám táto vlastnosť uniká... Svätý Otec účastníkom kongresu pri príležitosti 50. výročia koncilových dekrétov *Optatam totius a Presbyterorum ordinis* pripomína slová sv. Ambróza: „Kde je milosrdenstvo, tam je Duch Pána, kde je rigoróznosť, tam sú len jeho služobníci“. A tak služobník bez Pána, bez jeho Ducha, sa stáva ostrým a bez lásky. Potrebujeme pochopiť to stále volanie Pána, aby sme žili s Ním a v ňom, osobitne jeho služobníci vo sviatostnom kňazstve. Žiť s Ním a medzi ľuďmi, tak ako to robil On: byť blízkymi medzi sebou navzájom, byť blízkymi tým, z ktorých kňazi vyšli a ku ktorým sú povolani.

„V podobenstvách Ježiš odhaľuje povahu Boha ako Otca, ktorý sa nikdy nevzdáva, až kým neodstráni hriech a svojím súcitom a milosrdenstvom nezvítazí nad odporom.“ (bod 9) Osobitne kňaz sa dnes má podobat' tomuto obrazu Otca, ktorý sa nikdy nevzdáva. Prekážky sú darom, aj v nich musíme pochopiť predovšetkým podstatu lásky. Vtedy ako prameň vyrazí z nás radosť, podobne *ako Božia radosť vo chvíli, keď odpúšťa*. Možno aj v nás znie otázka: ako možno vybudovať spoločenstvo lásky, keď neustále podliehame vábeniu zla? Odpoveď nám ponúka pápež už v spomínanom bode buly, kde uvažuje o podobenstvách, v ktorých často Ježiš pripomína toto vábenie zla pre človeka. No to, čo premáha vábenie zla, je „vábenie milosrdenstva“, *milosrdenstvo*

sa v nich predstavuje ako sila, ktorá všetko premáha, naplní srdce láskou a utešuje odpustením. (bod 9)

Osobitne Cirkev má dnes dôležitú úlohu v tejto škole milosrdenstva: presvedčiť ľudí, aby sa mali navzájom radi, aby sa milovali tak, ako ich miluje Otec. „Sme povolaní žiť milosrdenstvo,“ pripomína Svätý Otec, „sme povolaní odpustiť, viesť medzi sebou dialóg, ktorý vyžaduje silu, vytrvalosť a trpezlivosť, *aby sme dosiahli pokoj srdca*.“

Ak je milosrdenstvo konaním Boha voči nám, teda nielen básnením o láske, ale jej viditeľnou a hmatateľnou realitou, tak potom aj poslaním apoštola je rozdať sa pre vieru, pre lásku, pre milosrdenstvo, pre toho druhého. „V skutočnosti by láska nikdy nemala byť iba abstraktným slovom. Zo svojej povahy sa prejavuje konkrétne: úmyslami, postojmi, správaním, ktoré sa overujú v každodennom konaní.“ (bod 9) Tento prejav ľudskosti potrebuje aj dnešný svet, potrebujú ho naše diecézy, farnosti, naše spoločenstvá, rodiny, priateľstvá. V tomto prejave sa skrýva prejav veľkosti Boha, a to sa deje cez nás.

„*Milosrdenstvo je nosným pilierom života Cirkvi*,“ píše napokon pápež František. *Celé pastoračné smerovanie má byť preniknuté nehou* podobnou tej, ktorú dáva svojmu dieťaťu matka. Cirkev je matkou, ktorá rodí nových synov vo viere, ktorá živí vieru, ktorá ponúka odpustenie a privádza tak k novému životu, ona má byť celá nežná. *Dôveryhodnosť Cirkvi vedie cez milosrdnú a súciteľnú lásku* (bod 10), ona musí byť domom milosrdenstva.

Či snáď aj dnes nezabúdame ukazovať a žiť cestu milosrdenstva? Často akoby sme žili na vyprahnutej púšti. Aj u nás je čas vrátiť sa k tomu, čo je podstatné, k svedectvu odpúšťania, ktoré je silou, kriese k novému životu, vlieva odvahu a nádej... tak to pripomína pápež. (bod 10) Ako je to medzi nami? Nezdá sa nám, že aj naša „zem vzťahov“ akosi vyschla? Čo je pre nás teda podstatné?

MICHAL JANIGA

APOŠTOL BOŽIEHO MILOSRDENSTVA

TEOLÓGIA BOŽIEHO MILOSRDENSTVA PODĽA SV. VINCENTA PALLOTTIHO

Sv. Vincent Pallotti, rímsky kňaz, žil v rokoch 1795 až 1850 a vyznamenal sa tým, že si všimol potrebu vykonávať apoštolát pomocou a prostredníctvom laických veriacich. Jeho spiritualita bola preniknutá hlbokým povedomím Božieho milosrdenstva. Snažil sa o ňom premýšľať, hovoriť, ohlasovať ho a žiť podľa neho. Založil Spoločnosť laického apoštolátu.

BOH SV. VINCENTA JE PREDOVŠETKÝM BOHOM NEKONEČNÉHO MILOSRDENSTVA

Už ako subdiakon hovorí sv. Vincent vo svojich *Predsavzatiach a túžbach* o Bohu ako o najmilosrdnejšom Stvoriteľovi a Spasiteľovi. Zdôrazňuje, že celá Svätá Trojica je milosrdná. Píše o tom vo svojich početných listoch, napr. „Nech Otec, Syn a Duch Svätý spolu so svojou milosťou a nekonečným milosrdstvom budú s nami a so všetkými tu na zemi i vo večnosti.“ Nekonečnosť Božieho milosrdenstva zdôrazňoval pri každej príležitosti. Je nekonečné, lebo je nevýslovné. „Bože môj, nekonečné Milosrdstvo moje, verím a vyznávam, že som pochopil málo v porovnaní s tým, čo si mi udelil. ... Boh je vo svojej podstate Láskou večnou a nekonečne milosrdnou.“ Hovorieval, že všetky Božie vlastnosti sú milosrdné. „Boh je večnou Múdrostou, nekonečnou a nekonečne milosrdnou. ... Pochopil som a pocítil, že nekonečná Božia Spravodlivosť je nekonečne milosrdná. ... Boh je Láskou a počas našej púte k Nemu sa v ničom neprejavuje tak ako v skutkoch milosrdenstva. ... Boh je milosrdný pre všetkých a vždy; je milosrdný vždy novým a tvorivým spôsobom. Zvlášť je milosrdný voči tým, ktorí Ho najviac potrebujú. ... Ty, môj Bože, si nekonečným Milosrdstvom a Tvoje Milosrdstvo sa ukazuje tým viac, čím je väčšia potreba a úbohosť.“

UVERIŤ V BOHA ZNAMENÁ PREDOVŠETKÝM UVERIŤ V BOŽIE MILOSRDENSTVO

„My katolíci,“ píše Pallotti v knihe *Boh nekonečná Láskou*, „máme pociťovať potrebu poznávať ale-

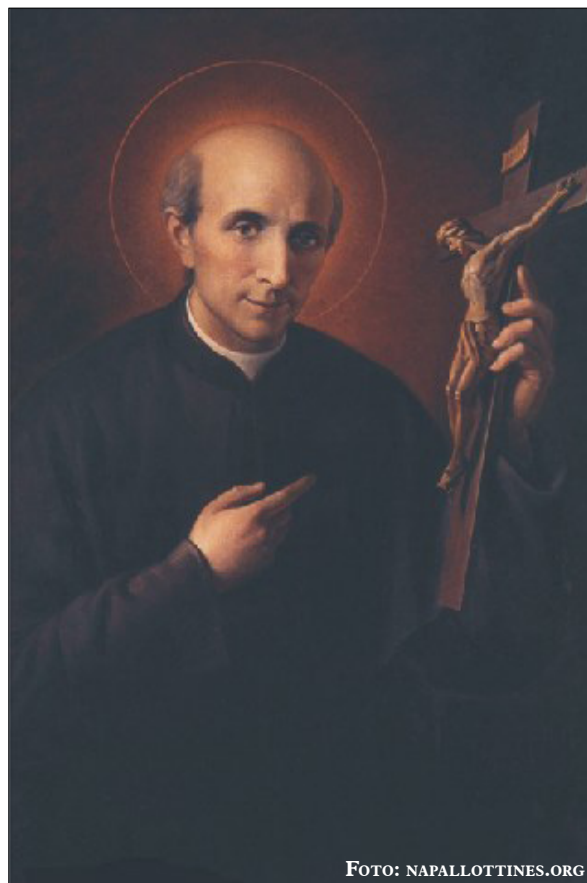

FOTO: NAPALLOTTINES.ORG

bo si aspoň pripomínať nekonečnú lásku a nekonečné milosrdstvo, s akým nás Boh stvoril a naďalej uchováva, ako nás vykúpil a posvätil.“ Poznávanie a hlásanie pravdy o Božom milosrdstve je podľa sv. Vincenta Pallottiho zvláštnou potrebou čias, ktoré prichádzajú. „V našich dňoch,“ píše, „sa premiestnili národy a ľudia začali konať nepravosť... Synovia zločinu opustili Pána... odvrátili sa od neho. Svet dnes potrebuje zvlášť Božie milosrdstvo. Boh chce, zjavujúc svoje milosrdstvo, aby ho človek prijal a uznal.“

Človek má podľa Pallottiho neustále zvelebovať Božie milosrdstvo a intenzívne ho vnímať. Neprijímanie pravdy o Božom milosrdstve je „urážkou tohto Milosrdstva.“ Človek, ktorý poznal Milosrdstvo, si ho má uctiť tak, ako si ono zaslúži. Predovšetkým má prijať Božie milosrdstvo. Má

uznať, že za všetko čo má, čo vlastní a čím je, vďačí Božiemu milosrdenstvu. Vidiac svoju hriechnosť má prosiť o Božie milosrdenstvo, zmilovanie a odpustenie. Na duchovných cvičeniach pred prijatím subdiakonátu sv. Vincent rozjímal nad pravdou o Božom milosrdenstve a sformuloval to v troch bodoch:

1. Boh nám chce odpustiť,
2. Boh nám môže odpustiť,
3. Boh nám odpustí, ak preukážeme skrúšenosť, lebo nám to sľúbil.

V súvislosti s tým sa Pallotti často modlil prostredníctvom žalmov a úryvkov evanjelia prosiac o odpustenie. Kontemplovanie Božieho milosrdenstva a jeho prehlbovanie rodí v človekovi čoraz väčšiu dôveru. Sv. Vincent Pallotti úplne dôveroval Božiemu milosrdenstvu. Všetko postavil na Bohu. Vyhýbal sa chválam a uznaniám. Jeho vlastná úbohosť bola pre neho dodatočným motívom ešte väčšej dôvery v Boha. Napísal: „Mám veľmi veľkú dôveru, že Boh ma nikdy neopustí kvôli svojej nekonečnej добрote a kvôli súcitu s mojou úbohosťou.“ Sám seba považoval za „najúbohejšie stvorenie“, na ktoré Boh zhlíadal vo svojej láskavosti. Preto o sebe mohol vyhlasovať, že je „zázrakom Božieho milosrdenstva“. Často hovorieval, že Božie milosrdenstvo „má byť hlásané všetkým ľuďom a zvelebované všetkými. Má sa o ňom hovoriť, máme sa oň modliť a máme ho preukazovať.“

BOŽIE MILOSRDENSTVO BOLO ZÁKLADOM ŽIVOTNÝCH DIEL PALLOTTIHO

Niet najmenej pochybnosti, že hlboké prežívanie Božieho milosrdenstva sa stalo pre sv. Vincen-ta nielen motívom chválenia ho slovami, ale predovšetkým jediným motívom konania všetkého, aby to milosrdenstvo bolo známe, chválené a praktizované.

BUDENIE DUCHA LÁSKY

A MILOSRDENSTVA MEDZI KREŠŤANMI

Dielo Združenia katolíckeho apoštolátu, ktoré založil, nie je len ovocím prežívania pravdy o Božom milosrdenstve, nešlo mu len o plnenie niektorých úkonov, ktoré človeka orientujú na Božie milosrdenstvo. Šlo mu o to, aby sa konalo všetko, čo je možné, aby Božie milosrdenstvo ovládlo tento svet. Jednou z podstatných častí programu Združenia katolíckeho apoštolátu je pozývanie všetkých ľudí konať skutky telesného aj duchovného milosrdenstva.

Toto združenie má budiť medzi kresťanmi ducha lásky a milosrdenstva.

SV. VINCENT AKO ČLOVEK MILOSRDENSTVA

Sv. Vincent uctieval Božie milosrdenstvo hlavne v praktizovaní každého druhu skutkov lásky a milosrdenstva. Tieto skutky ho viedli k najbiednejším a najviac odkázaným na ulici, v útulkoch, väzeniach a domoch. Jeho susedka, Angela Calldori, ktorá ho poznala od detstva, povedala: „Pre chudobných bol stelesnenou láskou. Ako dieťa horlivo prosieval svojich rodičov o almužnu pre biednych.“ Ak stretol slabo oblečeného chlapca, hneď mu daroval svoje nohavice alebo topánky. Ako kňaz sa najviac venoval vysluhovaniu sviatosti zmierenia, kázal na námestiach Ríma, viedol ľudí k pokániu, v nemocniciach potešoval chorých, väznených, otváral večerné školy, sirotinec pre dievčatá, bol špirituálom v seminári a mnohých priviedol k apoštolátu lásky a milosrdenstva. Povolával dobrovoľníkov, aby počas epidémie cholery ošetrovali a starali sa o opustené deti a príbuzných. Povzbudzoval bohatých, aby sa delili s chudobnými o základné životné potreby.

Svoj životný program vyjadril slovami: „Chcel by som sa stať pokrmom, aby som nasýtil hladných, odevom, aby som zaodel nahých, nápojom, aby som občerstvil smädných, upokojujúcim liekom, aby som posilnil slabých, jemným páperím, aby som priniesol úľavu oslabeným a unaveným, liekom prinášajúcim zdravie, aby som zastavil nemoc chorých, dokaličených, chromých, hluchých a nemých, svetlom na osvietenie nevidiacich na duchu a tele, životom, aby som všetko mŕtve stvorenie nanovo povolával do života Božej lásky.“ Jeho veľkou túžbou bolo, aby „všetky stvorenia úplne poznali a milovali Boha, a slúžili tomu, ktorý je mojím Otcom, mojím dobrom, mojím všetkým“.

Jeho obetavý život vyhasol po prudkom zápale pľúc, ktorý dostal, keď pri spovedaní daroval svoj plášť chudobnému, ktorý sa triasol od veľkej zimy. Už za jeho života ho Rimania právom volali „apoštol Ríma“. Určite ho dnes právom môžeme nazývať aj apoštolom milosrdenstva.

P. VLADIMÍR PEKLANSKÝ SAC
REKTOR DIECÉZNEJ SVÄTYNE BOŽIEHO MILOSRDENSTVA
SPIŠSKÁ NOVÁ VES – SMIŽANY

SS. TH. DR. ALEXANDER PÁRVY

(1848 – 1919)

Alexander Párvy sa narodil 30. septembra 1848 v maďarskom Gyöngyösi. Pochádzal zo šľachtickej rodiny. Gymnázium navštevoval v rodnom Gyöngyösi. Neskôr, v roku 1865, pokračoval na štúdiách v Jágri. Teológiu študoval na vtedajších prestížnych kolégiách Pázmaneum a Augustineum vo Viedni. V roku 1871 bol vysvätený za kňaza. Kaplánom bol v meste Belléri. V roku 1872 pôsobil ako prefekt štúdia a disciplíny v jágerskom seminári. Roku 1873 sa stal arcibiskupským notárom a archivárom a od roku 1875 doktorandom. Pôsobil najskôr ako druhý sekretár (od r. 1875) a potom ako prvý sekretár (od r. 1881) u arcibiskupa Jozefa Šamašu (maď. Samassu) v Jágri. V roku 1892 bol jágerským kanonikom a titulárnym opátom sv. Egídiaprope Felnémeth. V Jágri pôsobil ako riaditeľ Právnickej akadémie od roku 1901. Dňa 19. apríla 1903 bol konsekrovaný za titulárneho biskupa karpasijského (Carpasiensis).

Za spišského sídelného biskupa ho dňa 6. apríla 1904 vymenoval cisár František Jozef I. a menovanie potvrdil dňa 25. júna 1904 pápež Pius X. V roku 1907 ho cisár menoval za tajného kráľovského radcu. Mal veľmi dobré vzťahy s bulharským kráľom Coburgom, od ktorého dostal roku 1911 vysoké vyznamenanie – Veľkriž rytierskeho rádu bulharského národa.

Biskup Alexander Párvy bol veľmi vzdelaným a rozhladeným mužom. Prispieval do mnohých maďarských katolíckych a kultúrnych periodík. Aj keď pre jazykovú bariéru nechápal požiadavky Slovákov, mal veľkú snahu im pomáhať. Vo veľkej miere sa podieľal na oprave budovy Učiteľského ústavu v Spišskej Kapitule. Veľkú pozornosť venoval kňazskému semináru, kde sa prednášala aj slovenčina. Významne podporoval Spišský dejepisný spolok. V roku 1915 vážne ochorel. Pre chorobu sa nemohol plne venovať spravovaniu diecény. Z tohto dôvodu požiadal pápeža Benedikta XV., aby mu ustanovil pomocného biskupa. Stal sa ním Martin Kheberich.

FOTO: LUBOMÍR KALAVSKÝ

Počas pôsobenia biskupa A. Párvyho sa odohralo viacero národnostných prenasledovaní v celej Spišskej diecýze. Patrí medzi ne aj tragická udalosť, ktorá sa stala dňa 27. októbra 1907 v Černovej. V rokoch 1905 – 1907 stavalí obyvatelia Černovej nový kostol pre svoju obec. Obyvatelia dediny si zabezpečili financovanie sami, bez materiálnej pomoci diecény. Väčšinu financií im zabezpečil ich rodák Andrej Hlinka, ktorý prispel aj osobným vkladom. Obyvatelia Černovej celkom prirodzene očakávali, že posviacku kostola vykoná samotný Andrej Hlinka. Medzičasom však biskup Alexander Párvy Andreja Hlinku suspendoval. Hlinku odsúdil aj svetský súd v súvislosti s voľbami do Uhorského snemu v roku 1906. Andrej Hlinka totiž verejne vystupoval proti maďarizácii a kritizoval porušovanie národnost-

ných a kultúrnych práv Slovákov. Kvôli tejto činnosti sa dostal do konfliktu so svojím nadriadeným biskupom Alexandrom Párvyom.

Spišský biskup A. Hlinku suspendoval najprv z úradu ružomerského farára a neskôr aj od ostatných výkonov kňazského úradu. Hlinka sa s vedomím, že neporušil cirkevné právo obrátil na Svätú stolicu, o čom informoval aj biskupa Párvyho.

Na jeseň v roku 1907 bol kostol dokončený. Biskupovi Alexandrovi Párvyemu zaslali obyvatelia Černovej postupne niekoľko prosieb, v ktorých sa ho snažili presvedčiť, aby sa vysviacka konala až vtedy, keď bude A. Hlinka na slobode a aby počas posviacky biskup Alexander Párvy a Hlinka svoj vzťah urovnali. Biskup to odmietol a stanovil termín na 13. október 1907. Na ďalšie prosby o spoločnú vysviacku už nereagoval. Po organizačnom oneskorení mal byť kostol vysvätený 27. októbra. Biskup Alexander Párvy odmietol svoju osobnú účasť. Vysviackou poveril dekana Martina Pazúrika z Liskovej. Deň pred tragédiou prišla do dediny skupina žandárov, ktorá vyšetruovala nočný pokus zabrániť vysviacke ukrytím zariadenia z kostola. V nedeľu 27. októbra 1907 vo vyhrotenej atmosfére sa približne sto dedinčanov zhromaždilo na ceste mimo obce, kde chceli zastaviť a odhovoriť prichádzajúcich kňazov. Strážmajster Ladiczský dal pokyn k strelbe, ktorá sa opakovala. Takmer všetky výstrely smerovali do hrude. Po zásahu žandári bajonetmi odháňali ľudí, ktorí sa snažili postrelených odnieť. Spolu zomrelo 15 ľudí a niekoľko desiatok ďalších bolo zranených. Deväť obetí zomrelo na mieste, štyria nasledujúci deň a dvaja v nemocnici po operácii v Budapešti. Nasledovala vlna zatýkaní a vojsko sa stiahlo až po Novom roku.

Tragédia bola jednou z najkrvavejších udalostí posledných rokov Rakúsko-Uhorska a vyvolala veľké protesty v európskej dobovej tlači. Po odpykaní trestu požiadal Hlinka biskupa Alexandra Párvyho o odpustenie a aj v dôsledku pápežovej intervencie mu bolo odpustené, čoho znakom bolo pobožkanie biskupovej pravice. Andrej Hlinka tak mohol v roku 1910 na sviatok sv. Petra a Pavla kostol v rodnej Černovej posvätiť.

V dôsledku politického vývinu v Rakúsko-Uhorsku na konci Prvej svetovej vojny spišský biskup Alexander Párvy odišiel do Budapešti. Po vzni-

ku Česko-Slovenska mu vláda ČSR odobrala štátny súhlas k vykonávaniu biskupskej služby v republike.

Biskup Alexander Párvy zomrel v Budapešti dňa 24. marca 1919. Pochovali ho na mestskom budapeštianskom cintoríne. Dňa 15. novembra 1977 boli jeho telesné pozostatky prenesené do univerzitnej hrobky v Budapešti, kde dostali dôstojné miesto uloženia medzi slávnymi maďarskými básnikmi. Hslo biskupa Alexandra Párvyho bolo: *Fide et caritate – Vierou a láskou*.

Po Prvej svetovej vojne prežívala Spišská diecéza jedno zo svojich najťažších období. Niektorí kňazi odišli do Maďarska alebo Poľska. Počas vojny bol kňazský prírastok slabý a spišský seminár bol prázdny. V novej ČSR sa šírilo nepriateľstvo voči Cirkvi. Rektorom seminára sa v tejto neprajnej dobe stal Ján Vojtaššák. Počas uprázdneného biskupského stolca spravoval biskupstvo najskôr pomocný spišský biskup Martin Kheberich, ktorý rezignoval 11. marca 1919, potom kapitulný vikár Štefan Mišík, ktorý zomrel 27. júla 1919 a napokon kapitulný vikár Marián Blaha, neskorší banskobystrický biskup.

JANA VOŠKOVÁ

Bibliografia: ZUBKO, P. – ŠVÁRNY, M.: *Spišskí biskupi*, Kňazský seminár Jána Vojtaššáka Spišská Kapitula – Spišské Podhradie 1996. ZUBKO, P.: *Spišskí biskupi*, Kňazský seminár sv. Karola Boromejského Košice 2008. HOLEC, R.: *Tragédia v Černovej a slovenská spoločnosť*, Matca Slovenská Martin 1997.

DIECÉZNA SVÄTYŇA BOŽIEHO MILOSRDENSTVA SPIŠSKÁ NOVÁ VES - SMIŽANY

V práve prebiehajúcom mimoriadnom Svätom roku milosrdenstva sa pozornosť veriacich sústreďuje na chrámy s týmto patrocíniom. Ide o pomerne nové patrocínium, ktoré sa na území Slovenska začalo šíriť až po roku 1995. Podľa Kódexu kánonického práva (kán. 1230 – 1234) sa svätyňou (sanktuáriom) nazýva kostol alebo iné posvätné miesto, kam z osobitného dôvodu nábožnosti putujú početní veriaci. Na schválenie štatútu diecéznej svätyne je kompetentný miestny ordinár.

Kostol s dvojicou štíhlych a vysokých veží na západnom priečelí symbolicky pripomína dvojvežovú architektonickú dispozíciu katedrálneho chrámu v Spišskej Kapitule. Pravdepodobne išlo o zámerný počín architekta spočívajúci nielen v sklbení podôb moderného a starobylého štýlu, ale aj o vyjadrenie premostenia nového duchovného miesta s centrom a sídlom diecézy.

Nový kostol na sídlisku Západ v Spišskej Novej Vsi (v blízkosti hraničnej čiary s obcou Smižany) začali stavať v roku 1996 a v roku 2009 ho slávnostne konsekroval vtedajší spišský biskup Mons. František Tondra. Tento kostol má svojho rektora, ktorý ho spravuje nezávisle na vedení farnosti.

LUBOMÍR KALAVSKÝ

FOTO: LUBOMÍR KALAVSKÝ

JE ÚCTA OBRAZOV A SÔCH MODLOSUŽBA?

NÁMIETKA

Príslušníci rozličných kresťanských skupín niekedy katolíkom adresujú výčitky týkajúce sa napr. úcty obrazov a sôch. Tvrdia, že ide o modloslužobné vyznávanie viery či klaňanie sa obrazom a pod.

VYVRÁTENIE NÁMIETKY

Tieto a podobné námietky majú svoj prameň zvyčajne v predsudkoch a v amatérskej teológii, nakoľko už v Starom zákone nebol zákaz zobrazovania uplatňovaný vždy rovnako, a to neraz zo strany Božieho nariadenia. Vidíme to napr. v tých prípadoch, keď Boh na jednej strane síce zakázal zhotovovať modly a podoby toho, čo je na nebi (porov. Ex 20, 4 – 5), na druhej strane však rozkázal zhotoviť podoby cherubínov na arche zmluvy (Ex 25, 18 – 20) alebo prikázal zhotoviť medeného hada na púšti (Nm 21, 8 – 9). V Novom zákone sme dostali ten najcennejší obraz *neviditeľného Boha* v Ježišovi Kristovi (porov. Kol 1, 15). „Svojím vtelením Boží Syn otvoril novú *ekonómiu* obrazov.“ (KKC 1231).

VYSVETLENIE

Katechizmus Katolíckej cirkvi (b. 2132) sa vyjadril celkom jasne v tejto otázke: „Kresťanské uctievanie obrazov nie je v rozpore s prvým prikázáním, ktoré zakazuje modly. Veď *úcta obrazov prechádza na vzor* (sv. Bazil Veľký) a *kto uctieva obraz, uctieva osobu, ktorá je na ňom namalovaná* (Druhý nicejský koncil; taktiež Tridentský a Druhý vatikánsky koncil). Úcta, ktorá sa vzdáva posvätným obrazom, je *nábožná úcta* a nie adorácia, ktorá patrí jedine Bohu.“ V katolíckej vierouke je jasne rozpracovaná a v náboženskom živote spoľahlivo rozlišovaná úcta (gr. *douleia*, lat. *dulia*) a poklona (gr. *latreia*, lat. *latria*). Taktiež je jasne rozlišované klaňanie sa Bohu a uctievanie Panny Márie. Vo vierouke tiež rozlišujeme absolútnu poklonu (priamo Bohu a božským osobám a Eucharistii) a relatívnu poklonu (obrazom a sochám vzhľadom na ich vzťah k božským osobám).

FOTO: LUBOMÍR KALAVSKÝ

Ježišovi Kristovi ako živému obrazu neviditeľného Boha, teda Bohočloveku, sa klaniame absolútnou poklonou. Spomedzi obrazov a sôch zhotovených ľudskou rukou v rámci verejnej liturgie vykonávame relatívnu poklonu sv. Krížu, a to na Veľký piatok pri bohoslužbách, *lebo slovo kríža... pre tých, čo sú na ceste spásy, teda pre nás, je Božou mocou* (porov. 1 Kor 1, 18). Teda klaniame sa Božej moci, ktorá sa prejavila na kríži. Ak človek nevládne klesne na zem pod ťarchou ľudskej moci, nemal by sa o to viac klaňať Božej moci, ktorá dáva človeku silu žiť?

V Knihe proroka Ezechiela (9, 4) čítame: *Prejdi cez mesto, cez Jeruzalem, a urob značku Tau na čelá mužov, ktorí vzdychajú ...nad... ohavnosťami...* Tau je posledné písmeno hebrejskej abecedy a v starom hebrejskom písme malo podobu ležiaceho kríža v tvare písmena x. U proroka Ezechiela je to znak, ktorý zaručoval Božiu ochranu pred akýmkoľvek zlom. Je

to však tiež znamenie, že Božím vlastníctvom sú tí, ktorí ho poslúchajú.

Znamenie kríža – *tau* nachádzame na rôznych židovských ossuáriach (pohrebne kamenné schránky na telesné ostatky) z 1. stor. pred Kr. a po Kr. ako eschatologické znamenie ochrany a Božieho vlastníctva. Apoštol Pavol poukazuje na to, že kríž v kresťanstve znamená nový začiatok. Už grécke slovo *stauros* pre kríž ako mučenícky nástroj poukazuje na protiklad k znameniu kríža – *tau*. Výraz *stauros* znamená predovšetkým kôl, drevený kmeň kolmo zapustený do zeme. Pri použití priečneho dreva sa kríž dal znázorniť veľkým gréckym písmenom *T* (*tau*). Sv. Pavol zdôrazňuje paradox, že kríž ako znamenie Kristovej smrti je znamením víťazstva (porov. Gerhard Kroll, *Po stopách Ježišových*, ZVON Praha 1996 s. 368). Toto znamenie víťazstva je možné len vďaka Vyzdvihnutému od zeme, ktorý nepodlieha porušeniu, teda rozkladu tela. *Rozhodol som sa, že nechcem medzi vami viesť nič iné, iba Ježiša Krista, a to ukrižovaného* (1 Kor 2, 2). *Vám bol pred očami zobrazený Ježiš Kristus ukrižovaný!* (Gal 3, 1).

Sv. Tomáš Akvinský vo Výklade apoštolského vyznania viery (porov. SSV Trnava 2010, s. 33) píše: „Veď na kríži nechýba nijaký príklad čnosti. Ak hľadáš príklad lásky, nik nemá väčšiu lásku ako ten, kto položí život za svojich priateľov (Jn 15, 33). To urobil Kristus na kríži... Ak hľadáš príklad trpezlivosti, najvyššiu nájdeš na kríži, lebo keď trpel, nevyhrážal sa (1 Pt 2, 23). Ako baránka viedli ho na zabitie (Iz 53, 7)... Ak hľadáš príklad pokory, pozri na Ukrižovaného... Život anjelov sa podujal zomrieť za človeka a Pán za otroka. *Stal sa poslušným až na smrť* (Flp 2, 8).“

Apoštol Pavol, ktorý robil ako sa Pánovi páčilo, rozvinul teológiu kríža podľa evanjelia, ktoré sa naučil zo zjavenia Ježiša Krista (porov. Gal 1, 11 – 12), kde ako dôvod hlásania evanjelia uvádza, *aby nebol vyprázdnený Kristov kríž* (1 Kor 1, 17). Pre výraz *vyprázdnený* používa grécky výraz *kenothé*, (t. j. bez spásnej moci). Keď je pre apoštola Pavla *Ukrižovaný Kristus* na kríži *Božou mocou a Božou múdrosťou* (porov. 1 Kor 1, 23 – 24), potom prameňom tejto moci je Ukrižovaný Ježiš. Tohto Ježiša chceli posmievať vyprovokovať k sebazáchrane tým, že zostúpi z kríža. Túto požiadavku kládli ako podmienku pre svoju vieru v Ježiša ako Božieho Syna, keď vraveli: *zachráň sám seba, ... Ak si Boží Syn, zostúp z kríža, ... nech teraz zostúpi z kríža a uveríme v neho* (porov. Mt 27, 39 – 42).

Ak by apoštol Pavol kázal múdrosť svojho slova a nie evanjelium (porov. 1 Kor 1, 17), potom by sa mohol Ježišovi čudovať, prečo nevyužil svoju moc a nesplnil ich podmienku na prijatie viery v neho. Pavol však prijal evanjelium a aj ho kázal. Preto vedel, že ak by Ježiš zostúpil z kríža a jeho protivníci by aj boli uverili, nastal by tu neodstrániteľný problém, že Ježiš by nesplnil vôľu nebeského Otca, ale vôľu ľudí. Potom by Ježiš nenaplnil dôvod svojho pôsobenia na tejto zemi: *Ja som sa preto narodil a na to som prišiel na svet, aby som vydal svedectvo pravde* (porov. Jn 18, 37).

Kardinál Joseph Ratzinger v knihe *Duch liturgie* (Dobrá kniha, Trnava 2005, s. 144) o znamení kríža píše: „Základným kresťanským a modlitebným gestom je a zostáva znamenie kríža. Je to vyznanie Ukrižovaného Krista vyjadrené prostredníctvom tela. Poznačiť sa znamením kríža – to je viditeľné a verejné priznanie sa k tomu, ktorý pre nás trpel; k tomu, ktorý vo svojom tele zviditeľnil Božiu lásku až do krajnosti. Keď robíme na sebe znamenie kríža, stavíme sa pod jeho ochranu. Prijímame ho ako sprievodcu, za ktorým kráčajme: *Kto chce byť mojim učeníkom, nech zaprie sám seba, vezme na seba svoj kríž a nech ma nasleduje* (Mk 8, 34). Kríž nám ukazuje životnú cestu – nasledovanie Krista.“ Židom, ktorí mu uverili, Ježiš povedal: *Ak ostanete v mojom slove, budete naozaj mojimi učeníkmi* (Jn 8, 31).

V tomto zmysle jeho naozajstnou učeníčkou je jeho Matka Panna Mária, ktorá uverila, že sa splní, čo jej povedal Pán (Lk 1, 45). Nech nás jej mocná viera učí stáť pri Ježišom kríži tak, aby nám nevyčítal *neveru a tvrdosť srdca* ako apoštolom (porov. Mk 16, 14).

JOZEF BRANDYS
FARÁR DOBŠINÁ

ZDRUŽENIE KREŠŤANSKÝCH SPOLOČENSTIEV MÁ ZA SEBOU ŠTVRŤSTOROČIE...

PRIEREZ HISTÓRIE A POZVÁNKA NA JEDEN Z PROJEKTOV

Korene ZKSM siahajú ešte do obdobia komunizmu, keď pod záštitou kardinála Jána Chryzostoma Korca a skrytej Cirkvi (jedným z hlavných predstaviteľov bol Silvester Krčméry) začalo svoje aktívne fungovanie. Jeho pôsobenie ako občianskeho združenia sa však datuje až od roku 1990, keď 17. októbra vzniklo „Laické apoštolské hnutie mládeže“. Ešte v decembri toho roka sa názov zmenil na „Hnutie kresťanských spoločenstiev mládeže“. Prvým predsedom združenia bol vdp. Peter Murdza a jeho tajomníkom vdp. Daniel Bédi. Ako otec Daniel sám spomína, *„prvou úlohou HKSM bolo nestratiť kontinuitu a kontakty po Slovensku. Skoro v každej dedinke či meste boli mládežnícke spoločenstvá, skupinky, spevokoly a im bolo treba pomôcť, ponúknuť možnosť animátorských kurzov, materiály, peniaze na podujatia. A kde toto nebolo, hľadať spôsob, ako zakladať spoločenstvá. Takisto sme potrebovali aj navonok voči štátu a spoločnosti ukázať, že ako kresťania a kresťanská organizácia sme plnohodnotným členom a že práca s mládežou znamená viac ako len pionierske tábory. Tak sme začali ponúkať systematické celoročné venovanie sa mladým ľuďom.“* Postupne sa v HKSM začali organizovať nové mládežnícke projekty, z ktorých niektoré fungujú dodnes. Prvým z nich bola pešia púť Muráň – Levoča (r. 1992) inšpirovaná púťou do Čenstochovej. Táto mládežnícka 70 km púť si svoju aktuálnosť zachovala až dodnes a v tomto roku sa uskutoční už jej jubilejný 25. ročník.

O rok neskôr HKSM v spolupráci s univerzitnými pastoračnými centrami začalo organizovať tzv. Akadem, stretnutie vysokoškolskej mládeže zo Slovenska i zahraničia.

Takisto sa organizovali Klapy – Kurzy laického apoštolátu, ktoré inicioval Vladimír Jukl a kto-

ré boli zamerané na získavanie zručností pre prácu s mládežou. Z týchto sa neskôr vyvinuli animátorské školy, ktoré fungujú dodnes takmer v každej diecéze Slovenska (máme ich celkovo 10). Len minulý rok absolvovalo animátorské školy na Slovensku 485 účastníkov.

Ďalším projektom, ktorý vznikol v roku 1995 v Hnutí kresťanských spoločenstiev mládeže bola „Katarínka“. V tomto projekte ide o záchranu a zachovanie ruín Kostola sv. Kataríny Alexandrijskej, ktorý sa nachádza v lese neďaleko obce Dechtice pri Trnave. Katarínka sa dodnes teší vysokej popularite a návštevnosti zo strany mladých dobrovoľníkov i širokej verejnosti. Počas leta tu prebiehajú tábory, letné brigády, počas ktorých prichádzajú na Katarínku mladí a pomáhajú pri konzervovaní ruín tohto kostola. Zároveň je to pre nich jedinečná možnosť zažiť niekoľko týždňov vo nádhernej prírode bez modernizovaných prostriedkov súčasnosti a vyskúšať si niekdajší jednoduchý spôsob života našich predkov.

Podobným projektom je aj projekt Dubova Colonorum, ktorého vznik sa datuje do roku 1998, kde sa mladí dobrovoľníci zúčastňujú opráv Kostola sv. Kozmu a Damiána na Orave.

HKSM v tom čase bolo činné aj v oblasti vydávania časopisov a publikácií zameraných na prácu s mládežou. K nim patrili napr. časopisy Lekno, Slovo zo srdca, mládežnícke publikácie Stretkovnica, Putovníček, Kuchárka pre animátora, Animátor a život malého spoločenstva, Zrelosť atď.

Začiatkom roka 1999 boli schválené Celoslovenskou radou HKSM (najvyšší orgán hnutia) nové stanoviny a organizácia dostala nové meno: Združenie kresťanských spoločenstiev mládeže. Taktiež bolo

vytvorené nové logo združenia a mottom sa stalo: „Aby každý mladý mohol zažiť spoločenstvo.“

V roku 2009 ZKSM spustilo nový projekt – Godzone. Jeho úsilím bolo, a aj naďalej je, oslovovať mladých na Slovensku a odovzdávať im evanjelium metódami novej evanjelizácie. Protagonisti projektu úzko spolupracujú s Radou pre mládež KBS a každý rok sa stretávajú s mladými po celom Slovensku v rámci Godzone tour, ktoré prebieha v niekoľkých mestách počas Týždňa Cirkvi pre mládež. V roku 2009 začal fungovať aj projekt Tvoja vec, zameraný na vzbudzovanie záujmu ľudí o spoločenské dianie. Postupne z tohto projektu vzišli projekty Adoptuj si politika, zameraný na modlitbovú podporu politikov na Slovensku a neskôr tiež Krestan v politike, ktorý sa usiluje mladých podnecovať k angažovanosti a aktívnej participácii vo verejnom živote. Súčasťou aktivít Krestan v politike bola Škola Krestan v politike, ktorá sa venovala hlbšiemu vzdelávaniu a formácii v oblasti politického života. Niektorým absolventom tejto školy sa následne podarilo aktívne zapojiť do komunálnej politiky v rámci ich miest a regiónov.

V súčasnosti ZKSM aktívne rozbieha projekt Lifenet, ktorým chce docieľiť, aby každý mladý človek mal možnosť patriť do spoločenstva kresťanov vo svojom meste alebo obci. Tento projekt mapuje spoločenstvá vo farnostiach jednotlivých diecéz, aby sme získali informácie o spoločenstvách, o ich službe, pôsobení a zároveň, aby sme im vedeli poskytnúť potrebné informácie a podporu. Celý tento projekt najlepšie vystihuje aj súčasné motto združenia, ktoré spolu s logom ZKSM prešlo úpravou v r. 2012. Jeho súčasná podoba znie: „Spoločenstvo aj v tvojom meste“.

Poslaním ZKSM je združovať kresťanské spoločenstvá mladých, aby sme ich podporovali, formovali, viedli k spolupráci a tak pozitívne ovplyvňovali spoločnosť. Naším cieľom je napomáhať osobnostnému a duchovnému rozvoju mladého človeka na osobnosť s uceleným pohľadom na život. Prostredníctvom neformálneho vzdelania a informálneho učenia mladého človeka mu chceme pomôcť dozrieť v osobnosť prispievajúcu svojimi postojmi, konaním a prácou k rozvoju spoločnosti a Cirkvi.

Spoločenstvo je základnou organizačnou jednotkou ZKSM. Vede ho animátor – vedúci spoločenstva. V súčasnosti ZKSM združuje takmer 450 spo-

ločenstiev po celom Slovensku s viac ako 10 000 ľuďmi. Oblastné centrum je organizačnou jednotkou ZKSM, ktorá zastrešuje jednotlivé spoločenstvá. Oblastné centrum vedie jeho vedúci. Aktuálne má ZKSM 31 oblastných centier. Činnosť ZKSM je zameraná na všetkých mladých ľudí bez ohľadu na pôvod, pohlavie, rasu, národnosť, náboženské vyznanie, sociálno-spoločenské postavenie a politické presvedčenie.

DANIEL LYSÝ, MANAŽÉR PRE PR A MÉDIA
JÁN BUC, PREDSEDA ZKSM

PŮT MURÁŇ – LEVOČA 28. 6. – 3. 7. 2016

Pút z Muráňa na Levočskú horu sa konala už 24-krát a v tomto roku nás čaká jubilejný 25. ročník. Putovanie sa začne v Muráni 28. 6. 2016, zraz bude pri základnej škole od 16.00 do 19.30 hod. Cesta od zastávky bude označená, určite sa to dá ľahko nájsť. Ak by účastníci prišli skôr, môžu si “vybehnúť” na Muránsky hrad – je odtiaľ pekný výhľad na okolie. Ráno 29. 6. sa odchádza hneď po svätej omši.

Pút sa oficiálne začína sv. omšou v utorok o 20.00 hod v kostole v Muráni a oficiálne končí v sobotu polnočnou omšou na Levočskej hore. Účastnícky poplatok je 10,- EUR a platí sa priamo na mieste pri registrácii. Aj tento rok je dôležité, aby sa účastníci zaregistrovali. Chystá sa malé prekvapenie, a preto potrebujeme vedieť počet účastníkov. Ak sa chystá putovať skupina, stačí ak sa prihlási jeden a napíše koľko ľudí s ním príde.

Putovania sa netreba báť, prvé dva dni prejdeme približne po 22 km a druhé dva dni putovania po cca 12 km, striedavo po lesných cestách aj v premávke. Putujeme v skupinách, kde je čas na rozhovor, spievanie, hry, ticho, atď. Počas putovania je prestávka na obed a prácu v skupinách. Veľké batohy sa cez deň prevádzajú autami, nie je potrebné nosiť veľký batoh so sebou. Určite je potrebné doniesť menší batoh, v ktorom si pútnici nosia so sebou jedlo, vodu, pršiplášť a iné potrebné veci na čas putovania.

Ubytovanie je na väčšine miest zabezpečené v školách a telocvičniach – treba si doniesť vlastné karimatky a spacáky. Je dobré doniesť si aj stan, pretože v Telgárte a na Levočskej hore sa spí na lúke. Dôležité je zabalíť si aj prezúvky do škôl a telocvični.

Každý skúsený pútnik to už ovláda, ale pre tých menej skúsených, prípadne zábudlivých je tu

zoznam vecí, ktoré by si nemali účastníci zabudnúť priniesť so sebou:

- oblečenie do každého počasia – putuje sa v každom počasi, takže netreba zabudnúť niečo proti slnku, opalovací krém a pršiplášť, ďalej niečo teplé – na Levočskej hore býva v noci chladnejšie,
- pohodlnú obuv – aspoň 2 páry,
- karimatka, spacák, stan,
- doklady, lieky, hygienické potreby,
- Sväté písmo.

Stravovanie: Každé ráno je pre každého pútnika pripravená 1/4 čerstvého chleba a teplý čaj. Pitná voda je k dispozícii na školách, aj počas niektorých prestávok cez putovanie, preto si netreba zabudnúť fľašu. Niektoré potraviny je potrebné si kúpiť, napr.: syry, paštéty, lekvár... V Telgárte na nás bude čakať guláš. V Hranovnici pre nás miestni obyvatelia spolu s podnikateľmi už pravidelne pripravujú milé privítanie s malým prekvapením. A v Spišskom Štvrtku pre nás Spolok sv. ruženca pripravuje teplú polievku. V každej dedinke sú malé obchody, kde sa dá niečo dokúpiť.

Doprava: Do Muráňa sa dá dostať autobusom, prípadne sa dá ísť vlakom do Červenej Skaly a odtiaľ autobusom alebo pešo. Ak by bol záujem, je možné prísť pre pútnikov do Červenej Skaly autom. Tu sú kontakty na ľudí, ktorí budú mať na starosti organizovanejší odchod na púť z rôznych miest Slovenska, prípadne vám budú vedieť poradiť. Ak ide väčšia skupinka, môžete nám mailom poslať kontakt na vás, aby sa k vám prípadne mohol pridať niekto, kto sa chystá sám.

Čadca – Tomáš Kubica, tel.: 0908 584 786

Orava – Michal Flaajs, tel.: 0908 238 464

Zvolen – Nika Spišková, tel.: 0908 218 878

Prihlasovanie: Na 25. pešiu púť Muráň – Levoča sa pútnici môžu zaregistrovať prostredníctvom formulára www.muranlevoca.sk/prihlasovanie-na-put. V prípade otázok nás môžu ľudia kontaktovať na e-mailovej adrese info@muranlevoca.sk.

ORGANIZÁTORI PEŠEJ PÚTE
ZKSM SPIŠSKÁ NOVÁ VES

STAŇTE SA NAŠÍM PRISPIEVATEĽOM

DEJE SA VO VAŠEJ FARNOSTI ČI V SPOLOČENSTVE NIEČO PODNETNÉ?

DAJTE O TOM VEDIETĽ!

NAPÍŠTE NA CASOPIS@KAPITULA.SK.

[NÁJDETE NÁS AJ NA FACEBOOKU](#)

AK CHCEŠ DOSTÁVAŤ ČASOPIS PRIAMO DO SVOJEJ SCHRÁNKY,
DAJ NÁM TO VEDIETĽ NA CASOPIS@KAPITULA.SK